

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ
БАЊА ЛУКА
Трг Републике Српске 1

Број: 15.04-96-169/15

Датум: 15.01.2016. године

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, рјешавајући по захтјеву Инвеститора МХЕ „РЗАВ“ д.о.о. Вишеград за пројекат пет малих хидроелектрана (МХЕ Шегање, МХЕ Босанска Јагодина, МХЕ Велетово, МХЕ Добрун, МХЕ Вардиште) односно за хидроенергетско искориштење ријеке Рзав, од ушћа у ријеку Дрину до границе са Републиком Србијом у општини Вишеград, укупне инсталисане снаге 7,742 MW, а на основу члана 90. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, број 71/12 и 79/15), члана 2. Правилника о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12) и члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 13/02, 87/07 и 50/10), д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Даје се Инвеститору МХЕ „РЗАВ“ д.о.о. Вишеград, ЕКОЛОШКА ДОЗВОЛА за пројекат пет малих хидроелектрана (МХЕ Шегање, МХЕ Босанска Јагодина, МХЕ Велетово, МХЕ Добрун, МХЕ Вардиште) односно за хидроенергетско искориштење ријеке Рзав, од ушћа у ријеку Дрину до границе са Републиком Србијом у општини Вишеград, укупне инсталисане снаге 7,742 MW.

2. Погони и постројења за које се издаје еколошка дозвола су:
 - 2.1. МХЕ Вардиште – чеона електрана за комплетну каскаду
 - Акумулација од 1,1 милион m³
 - Брана у којој је интегрисана машинска зграда
 - 2.2. МХЕ Добрун
 - Акумулација од 300.000 m³
 - Бетонска гравитациона брана
 - Цјевовод под притиском у дужини од 1.200 m
 - Машинска зграда
 - 2.3. МХЕ Велетово
 - Водозахват – брана
 - Цјевовод под притиском дужине око 500 m
 - Машинска зграда
 - 2.4. МХЕ Босанска Јагодина
 - Водозахват – брана
 - Цјевовод под притиском дужине око 1.200 m
 - Машинска зграда

2.5. МХЕ Шегане

- Водозахват – брана
- Цјевовод под притиском дужине око 60 m
- Машинска зграда

3. МХЕ „РЗАВ“ д.о.о. Вишеград, дужан је да:

3.1. Испуни основне обавезе заштите животне средине, у складу са чланом 83. Закона о заштити животне средине током рада и престанка рада постројења.

3.2. Примјени мјере ублажавања негативних утицаја на животну средину и мониторинг емисија, током рада и престанка рада постројења, у складу са достављеном документацијом за издавање еколошке дозволе, а посебно:

3.2.1. Мјере за заштиту ваздуха

За вријеме изградње:

- Теретна возила и друга возила, који ће одвозити/довозити грађевински материјал и слично, прије изласка на саобраћајнице очистити од остатака земље која се може наћи на точковима возила, у складу са Законом о основима безбједности саобраћаја на путевима у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број 06/06).
- Извршити прекривање церадом возила који превозе изразито суви прашинасти материјал, уколико возило иде у јавни саобраћај.
- Брзину и рад транспортних средстава прилагодити условима пута.
- Вршити техничке прегледе машина и возила која ће се користити приликом изградње објеката.
- Користити уређаје, возила и постројења која су класификована у категорију са минималним утицајем на квалитет ваздуха.
- Обавезно користити нискосумпорна горива, као енергенте.
- Примјенити све мјере током извођења грађевинских радова (ископ, утовар и истовар материјала) за спречавање дисперзије лебдећих честица на локацији, и примјењивати све мјере заштите којима се емисије лебдећих честица доводе у граничне вриједности (оптимална влажност материјала, квашење и орошавање материјала).
- Редовно одржавати и кvasити приступне и друге градилишне путеве као и манипулативне платое.
- У циљу оцјене утицаја на стање квалитета ваздуха при извођењу радова на изградњи предметних малих хидроелектране, пратити концентрацију загађујућих материја у ваздуху.

У току експлоатације:

- У току експлоатације предметних енергетских постројења нису потребне посебне мјере заштите ваздуха јер је технолошки процес производње електричне енергије такав да нема утицаја на ваздух.

3.2.2. Мјере за заштиту вода и земљишта

У току изградње:

- Није дозвољено извођење радова којим би се реметио или мијењао правац водотока, као ни радови на регулацији ријечиог корита без претходне сагласности надлежних институција.
- Квалитет воде по изласку из хидроцентрала треба бити бар истог квалитета воде који се у њу упушта.
- Пратити вриједности параметара квалитета воде аутоматском мјерном опремом на локацији водозавода и машинских зграда.
- За грађевинске раднике, на локацији обезбједити покретне преносне еколошке санитарне тоалете, и у сарадњи са надлежном комуналном службом редовно одржавати и празнити.
- На градилиштима и за транспорт опреме и материјала искључиво користити технички исправну механизацију и превозна средства.
- Забрањује се дистрибуција горива на предметном локалитету, због могућности загађења животне средине.
- На предметној локацији поставити посуду за адсорбент (пиљевина, пијесак, екопор) у случају просипања нафте и нафтних деривата.
- Отпад настао упијањем нафте и нафтних деривата посебно одлагати и третирати као опасан отпад у договору са надлежном службом.
- Успоставити систем адекватног управљања отпадним водама већ у фази организације градилишта тако да се прилазне саобраћајнице и манипулативне површине изграде тако да буде обезбијеђен одвод површинских вода и прилагођена предвиђеној фреквенцији и терету транспортних возила који ће се кретати на наведеној локацији.
- Добром организацијом и надзором минимизирати могућност инцидентног загађења воде због немарности особља.
- Вишак материјала након изградње предметни постројења не смије се истресати у водоток.
- Површине на локацији редовно чистити и одржавати уредним.
- Прање и одржавање радне механизације не обављати на предметној локацији.
- Обавезно се придржавати смјерница (провођење мјера управљања водног ресурса) и услова који су дати у водној сагласности - дозволи.
- Правилно одлагати комунални отпад (у затворене канте) до преузимања од стране надлежне комуналне службе.
- Заштитити површине осјетљиве на ерозију средствима стабилизације која спречавају ерозију и наношење еродираниог материјала у водоток, прије свега обале ријеке на којима ће се изводити највећи обим грађевинских радова.
- Предузимати активности у циљу заштите постојеће вегетације.
- У случају појаве ерозивних процеса подузети хитне мјере стабилизације тла.

- Сав материјал од ископа који неће бити употребљен у току грађевинских активности депоновати на за то предвиђеним локацијама и заштићеним од појаве ерозије.
- Квалитетнија земља из ископа се може користити за рекултивацију околног земљишта и насипа тако да се сав материјал од ископа који неће бити употребљен у току грађевинских активности депонује на за то предвиђеним локацијама и заштити од ерозије.
- Избјегавати деградацију тла изван пројектом дефинисаног простора, те засјецање нагиба, узимање грађевинског материјала из падина подложних клизању уз примјену најбоље расположиве технологије и инжењерске технике.

У току експлоатације:

- Обезбедити еколошки прихватљив проток, односно правилно управљати испуштањем воде намјењене одржавању еколошког минимума у циљу одржавања живота акватичких заједница, устаљеног режима и квалитета воде у ријечном кориту низводно од објекта водозахвата МХЕ.
- Поштовати водопривредни и биолошки минимум у циљу заштите комплетног екосистема, поготово у супшим периодима уз његово праћење аутоматским мјерним инструментима.
- Израда упуства режима рада са посебним приказом за период малих и великих вода.
- Праћење хидролошких параметара (водостаја, протока) аутоматским водомјерним станицама на локацији водозахвата и машинске зграде.
- Квалитет воде по изласку из хидроцентрале мора бити бар истог квалитета воде који се у њу упушта.
- Спроводити мјере заштите воде у сливу уклањањем потенцијалних загађивача, спречавањем деградације обрадивог земљишта, контролом експлоатације шума и извођењем антиерозивних радова.
- Проводити мјере управљања водног ресурса сагласно водној дозволи.
- Правилно уредити привремену депонију плутајућег наноса у смислу позитивних начела заштите животне средине, или прикупљени отпад одлагати у намјенске контејнере веће запремине, до преузимања сакупљеног отпада од стране надлежне комуналне службе.
- Онемогућити приступ депонији неовлашћеним лицима и спријечити неконтролисано разношење сакупљеног отпада.
- Извршити анализу физичко-хемијских параметара муља из таложника у току пробног рада постројења.
- Уколико испуштање муља у водоток и резултати анализе физичко-хемијских параметара муља указује на могућност негативних утицаја муља на квалитет воде, примјенити другу мјеру збрињавања муља, као што је одлагање муља на санитарној депонији.
- Испод трансформаторског постројења машинске зграде, као и испод турбине изградити непропусне танкване, уљне базене запремине довољне да могу примити сво евентуално исцурјело турбинско или изолационо уље из трансформатора у машинској згради.

- Само пречишћене воде испуштати у крајњи реципијент у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01).

3.2.3. Мјере за заштиту од буке

У току изградње:

- Грађевинске радове који производе велику буку изводити у одређеним временским интервалима у изводити их у планираном радном времену.
- Забрањено је коришћење грађевинских машина у ноћном периоду и ограничити их на радне сате и дане у седмици.
- Радници на градилишту морају користити заштитну опрему против буке.
- У случају да поједине машине прекорачују дозвољене вриједности нивоа буке не користити их, односно користити технички исправну механизацију.
- Користити машине са смањеном емисијом буке у животну средину и извршити подизање зеленог појаса, уз правилан одабир и диспозицију вегетације у циљу формирања заштитних баријера.

У току експлоатације:

- У циљу спречавања емисије прекомјерне буке из објекта редовно пратити исправност и одржавати техничке стандарде инсталиране опреме и уређаја.
- Машинска зграда као највећи извор буке мора бити звучно изолована тако да спријечи ширење буке у животну средину.
- Нису потребне посебне мјере заштите становништва од буке у периоду експлоатације малих хидроелектрана, а у току ремонта радници морају користити заштитна средства ради заштите од буке.

3.2.4. Мјере за управљање отпадом

- Најстроже је забрањено депоновање било које врсте отпада на предметној локацији.
- Сав вишак земље, настао у фази припреме терена уклонити са локације и депоновати на мјесто и под условима које утврди надлежна комунална служба.
- Селектовано сакупљати грађевински и комунални отпад.
- На локалитету поставити довољан број контејнера за сакупљање комуналног отпада, а затим одвозити у сарадњи са комуналним предузећем у складу са уговором о сарадњи.
- Уколико дође до неконтролисаног истицања опасних материја (гориво, уље) обезбиједити довољне количине адсорбенса и адекватне посуде за прихватање горива, а даљи третман овог отпада вршити од стране овлашћене институције, која мора да обави уклањање опасних материја и санацију терена у складу са одредбама Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број 111/13).

- Искориштене нафтне деривате (уља и мазива) сакупљати и складиштити у металну бурад, заштићену од атмосферског утицаја и приступа неовлашћених лица, до збрињавања са овлашћеном институцијом.
- Придржавати се Плана управљања отпадом припремљеним у складу са чл. 22. Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број 111/13).
- **Уговоре са овлашћеним институцијама за збрињавање отпада, у складу са Каталогом отпада („Службени гласник Републике Српске“, број 19/15), закључити у складу са Правилником о условима за пренос обавеза управљања отпадом са произвођача и продавца на одговорно лице система за прикупљање отпада („Службени гласник Републике Српске“, број 118/05).**

3.2.5. Мјере за заштиту пејзажа

У току изградње:

- Ограничити крчење и скидање вегетације само на површинама гдје је то неопходно.
- Објекти МХЕ (машинска зграда) мора да буду минималних габарита у којима је могуће развити предвиђени процес производње.
- Послије завршетка изградње објекта спровести мјере рекултивације и санације терена, на начин да подсјећа на првобитно стање.
- Око главних преградних објеката, простор хортикултурно уредити на начин да се визуелно оплемени.
- Обале предметне локације уредити и фитосанационо обезбједити ради што складнијег уклапања објекта у окружење.
- Одржавати зелени појас у функцији смањења негативног утицаја на пејзаж.
- При пројектовању предвидјети максимално коришћење постојећих приступних путева који се након завршетка радова морају вратити у првобитно стање.
- Сав вишак земље, настао у фази припреме терена, уклонити са локације и депоновати на мјесто и под условима које утврди надлежна комунална служба.
- Није дозвољено извођење радова којим би се реметио или мијењао правац водотока, као ни радови на регулацији ријечног корита без претходне сагласности надлежних институција.
- Забрањује се извођење било којих других радова осим предвиђених пројектом.

3.2.6. Мјере за заштиту флоре и фауне

У току изградње:

- На објекту водозавхвата предвидјети објекте за прелаз риба тзв. рибље стазе, чиме ће се обезбједити несметана лонгитудинална миграцију риба (несметани прелаз из једне акваторије у другу).
- Одржавати рибље стазе проходним.
- У сарадњи са локалним риболовачким друштвом континуално пратити стање рибље популације у низводном и узводном дијелу ријеке и узети активно учешће у порибљавању, тј. обнављању рибљег фонда.

- У случају евидентне штете по рибљи фонд и друге акватичне организме, а који настану као посљедица извођења радова на предметној локацији или рада предметних минихидроелектрана, одговорно лице је обавезно извршити надокнаду и урадити програм санације екосистема сходно Закону о рибарству и Закону о заштити природе.
- Евентуалне поремећаје природне равнотеже природног прираста пратити и одржавати на оптимуму (однос салмоноидних и ципринидних врста риба и слично).
- Одржавати систем за спречавање продирања риба у постројења хидроелектрана.
- Одабрати турбине са заштитом за рибе (концепција: одвраћање риба од кретања у правцу турбина), што је према савременим стандардима изградње таквих објеката у земљама са највишим захтјевима очувања еколошког окружења.
- На преградним мјестима изградити тзв. објекте који ће омогућавати, еколошки прихватљив проток који се утврђује на основу хидролошких особина водног тијела за карактеристичне сезоне, као и минимални средњи мјесечни проток деведесетпетпостотне обезбеђености, на основу члана 65. Закон о водама, тако да се у току експлоатације ових хидроенергетских постројења безусловно поштује водоводни и биолошки минимум у циљу заштите цијелог екосистема, поготово у сушном периоду, те проводи мјере управљања водним ресурсима, сагласно водној дозволи.
- Потреба континуираног праћења, како током изградње, тако и током експлоатације, посебно се односи на мониторинг обезбеђивања гарантованог еколошки прихватљивог протока иза преградног профила, са показатељима квантитативних и квалитативних параметара дотекле воде на уређени мјерни профил.
- Због заштите рибљих врста организација градилишта се мора обавити уз сљедеће услове:
 1. Радови унутар водотока се морају обављати тако да се избјегава замућивање воде у што већој мјери, јер је посљедица замућења воде смањење количине раствореног кисеоника у води што, може имати велике посљедице по живи свијет водотока.
 2. Због тога радове унутар водотока, који доводе до замућења воде изводити у етапама и то тако да се прекида са радовима до потпуног избистрења водотока, више пута у току радног сата.
 3. Сво вријеме током грађења обезбедити несметану проточност корита, како не би биле угрожене рибе на низводним дионицама.
 4. При изградњи привремених загата у току ријеке, ради реализације фазе преграђивања основног корита, предузети све мјере за заштиту риба. Евентуално заробљавање рибе унутар привремених загата под контролом чланова риболовачке организације пребацити у проточни дио корита.
 5. Све активности на градилишту које имају интеракције са рибљим популацијама обављати у кординацији с риболовачком организацијом и надлежном инспекцијом.
 6. Приликом извођења радова, а и у фази пројектовања, посебну пажњу посветити могућим рјешењима миграције риба (рибље стазе, рибљи лифтови и методе порибљавања).

7. Кота испуста воде за обезбјеђивање биолошког минимума, мора да буде испод коте водозахватног канала;
8. Придржавати се свих мјера заштите вода, јер оне уједно представљају и мјере за заштиту акватичних организама.
9. Придржавати се мјера заштите загађења ваздуха, јер оне уједно представљају и мјере заштите флоре и фауне.

У току експлоатације:

- У сарадњи са надлежном организацијом за газдовање рибљим фондом, извршавати периодично порибљавање ријеке аутохтоним рибљим врстама.
- У случају евидентне штете по рибљи фонд и друге акватичне организме, а који настану као посљедица извођења радова на предметној локацији или рада предметних хидроелектрана, одговорно лице је обавезно извршити надокнаду и урадити програм санације екосистема сходно Закону о рибарству и Закону о заштити природе.

3.2.7. Мјере за заштиту културно – историјског и природног наслеђа

- Уколико се у току радова наиђе на археолошки локалитет, а за који се претпоставља да има статус културног добра, о томе обавијестити Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и предузети све мјере како се културно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица (члан 82. Закона о културним добрима, „Службени гласник Републике Српске“, број 11/95).
- Уколико се у току радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког или минералогско-петрографског поријекла, а за које се претпоставља да има статус споменика природе, обавијестити Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и предузети све мјере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица (Закон о заштити природе, „Службени гласник Републике Српске“, број 20/14).
- Доставити Заводу за заштиту културно историјског и природног наслеђа копију катастарског плана са тачно уцртаним положајем машинске зграде МХЕ Добрун због тога што је удаљеност хидроелектране односно машинске зграде условљена зоном ширег обухвата заштићеног добра.
- Осигурати неометано одвијање манастирског живота у комплексу Добрун током извођења радова на изградњи МХЕ Добрун.
- Главни грађевински пројекат доставити Републичком заводу за заштиту културно историјског и природног наслеђа на мишљење.

3.2.8. Мјере које се предузимају у случају инцидентних ситуација

- Приликом градње објеката хидроелектране, прибавити атесте свих материјала који се уграђују у наведени објекат.
- За извођење радова на изградњи објекта обезбиједити стручни кадар који посједује верификацију издату од надлежне институције.

- Приликом пројектовања, градње и функционисања поменутог објекта примјенити сва законска рјешења из области заштите од пожара како у области грађевинарства, тако и у области електро и машинских инсталација, а на изведено стање прибавити атесте од овлаштене институције.
- У оквиру одабира локације поштовати смјернице и упутства која издаје ресорно Министарство.
- У случају пробоја и истицања трансформаторског уља предвидјети изградњу бетонске уљне јаме која може да прими сву количину уља без расипања у случају екстремног истицања.
- На градилишту располагати са неутрализирајућим средствима за евентуално проливена горива и мазива.
- У сврху заштите од пожара стално проводити мјере заштите од пожара, имати исправна средства за заштиту од пожара и оспособити људе за поступање у случају пожара, а све у складу са Законом о заштити од пожара („Службени гласник Републике Српке“, број 74/12).
- Уколико се изградњом објекта појави било који негативан утицај на здравље људи и животну средину обавезно извршити обавјештавање у складу са одредбама Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, број 71/12) и надлежностима Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске.
- Током експлоатације постројења поштовати гарантовани еколошки минимум, један од круцијалних фактора заштите цијелог екосистема, нарочито у сушном периоду.
- У случају ниског водостаја који би могао прво угрозити утврђени технолошки минимум турбине, обуставити рад МХЕ, односно успоставити мониторинг система режима вода и система интерног надзора и обезбедити безусловно осигурање испуштања гарантованог еколошког и биолошког минимума, те проводити мјере управљања водним ресурсом.

3.2.9. Мјере након затварања и престанка рада постројења

- Локације постројења вратити у задовољавајуће стање, уклонити сав материјал и терен локације потпуно рекултивисати (затравити, нанијети слој хумуса и озеленити предметну површину).
- Отпад настао у случају затварања и престанка рада постројења збринуту на прописан начин.

3.3. Одговорно лице је дужно да предузме и остале активности и мјере за смањење утицаја на животну средину из предметног комплекса, а које су наведене у Доказима уз захтјев за издавање еколошке дозволе.

4. Приликом изградње предметног постројења или рада постројења не смију се прекорачити граничне вриједности за загађујуће материје и то:

4.1. Вриједности квалитета ваздуха морају бити усклађене са граничним вриједностима нивоа загађујућих материја у ваздуху утврђене Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12).

Граничне вриједности, толерантне вриједности и граница толеранције за заштиту здравља људи за сумпор-диоксид, азот-диоксид, суспендоване честице (PM₁₀, PM_{2.5}), олово, бензен и угљен-моноксид:

Период узимања средње вриједности мјерења	Гранична вриједност	Граница толеранције	Толерантна вриједност
Сумпор-диоксид			
Један сат	350 µg/m ³	150 µg/m ³	500 µg/m ³
Један дан	125 µg/m ³	-	125 µg/m ³
Календарска година	50 µg/m ³	-	50 µg/m ³
Азот-диоксид			
Један сат	150 µg/m ³	75 µg/m ³	225 µg/m ³
Један дан	85 µg/m ³	40 µg/m ³	125 µg/m ³
Календарска година	40 µg/m ³	20 µg/m ³	60 µg/m ³
Суспендоване честице PM₁₀			
Један дан	50 µg/m ³	25 µg/m ³	75 µg/m ³
Календарска година	40 µg/m ³	8 µg/m ³	48 µg/m ³
Суспендоване честице PM_{2.5} СТАДИЈУМ 1			
Календарска година	25 µg/m ³	5 µg/m ³	30 µg/m ³
Суспендоване честице PM_{2.5} СТАДИЈУМ 2			
Календарска година	20 µg/m ³	-	20 µg/m ³
Олово			
Један дан	1 µg/m ³	-	1 µg/m ³
Календарска година	0,5 µg/m ³	0,5 µg/m ³	1 µg/m ³
Бензен			
Календарска година	5 µg/m ³	3 µg/m ³	8 µg/m ³
Угљен-моноксид			
Максимална дневна осмочасовна средња вриједност	10 mg/m ³	6 mg/m ³	16 mg/m ³
Један дан	5 mg/m ³	5 mg/m ³	10 mg/m ³
Календарска година	3 mg/m ³	-	3 mg/m ³

Циљна вриједност за суспендоване честице PM_{2.5}

Период узимања средње вриједности мјерења	Циљна вриједност
---	------------------

Календарска година	25 µg/m ³
--------------------	----------------------

Циљна вриједност за приземни озон

Циљ	Период рачунања просјечне вриједности	Циљна вриједност
Заштита здравља људи	Максимална дневна осмочасовна средња вриједност	120 µg/m ³
Заштита вегетације	Од маја до јула	18 000 µg/m ³

Циљна вриједност за арсен, кадмијум, никл и бензо(а)пирен

Загађујућа материја	Циљна вриједност
Арсен	6 ng/m ³
Кадмијум	5 ng/m ³
Никл	20 ng/m ³
Бензо(а)пирен	1 ng/m ³

4.2. Дозвољени нивои вањске буке према Правилнику о дозвољеним границама интензитета звука и шума (Сл. лист СРБиХ, бр. 46/89):

Подручје (зона)	Намјена подручја	Највиши дозвољени ниво вањске буке (dBA)			
		Еквивалентни нивои		Вршни нивои	
		дан	ноћ	L ₁₀	L ₁
I	Болничко, љечилишно	45	40	55	60
II	Туристичко, рекреацијска, опоравилишно	50	40	60	65
III	Чисто стамбено, васпитно-образовне и здравствене институције, јавне зелене и рекреацијске површине	55	45	65	70
IV	Трговачко, пословно, стамбено и стамбено уз саобраћајне коридоре, складишта без тешког транспорта	60	50	70	75
V	Пословно, управно, трговачко, занатско, сервисно (комунални сервис)	65	60	75	80
VI	Индустријско, складишно, сервисно и саобраћајно без станова	70	70	80	85

Дјеловање буке изван локације постројења не смије да прелази дозвољену границу за четврту зону, обзиром да се у овом случају ради о тој зони.

4.3. Граничне вриједности за квалитет воде, у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01):

Редни број	Параметар	Јединица мере	Гранична вредност
1.	Температура воде	°C	30
2.	pH		6,5-9,0
3.	Алкалитет	mg. CaCO ³ /l	-
4.	Електропроводљивост	μS/cm	-
5.	Остатак испарења-укупни	mg/l	-
6.	Остатак-нефилтрабилни	mg/l	35
7.	Остатак-филтрабилни	mg/l	-
8.	Суспендоване материје по <i>Imhoff-u</i>	ml taloga/l	0,5
9.	Растворени кисеоник	mg/l	-
		% засићења	
10.	НРК	mg/l	125
11.	ВРК ₅	mg/l	25
12.	Амонијачни азот	mg/l	10
	Амонијак	mg/l	-
13.	Нитритни азот	mg/l	1
14.	Нитратни азот	mg/l	10
15.	Укупни азот	mg/l	15
16.	Укупни фосфор	mg/l	3
17.	Масти и уља	mg/l	-
18.	Гвожђе	mg/l	2 000
19.	Кадмијум	mg/l	10
20.	Манган	mg/l	500
21.	Никл	mg/l	10
22.	Олово	mg/l	10
23.	Укупни хром	mg/l	100
24.	Цинк	mg/l	1 000

Параметри и класе квалитета површинских вода:

Параметар	Класа квалитета површинских вода				
	I	II	III	IV	V
pH – вриједност	6,8–8,5	6,8–8,8	6,5-9,0	6,5–9,5	<6,5;>9,5
Алкалитет, као CaCO ₃ g/m ³	>175	175-150	150-100	100-50	<50
Укупна тврдоћа, као CaCO ₃ , g/m ³	>160	160-140	140-100	100-70	<70
Електропроводљивост, μS/cm	<400	400-600	600-800	800-1500	>1500
Укупне чврсте материје, g/m ³	<300	300-350	350-450	450-600	>600
Укупне сусп.материје, g/m ³	<2	2-5	5-10	10-15	>15

Растворени кисеоник, g/m ³	>7	7-6	6-4	4-3	<3
Засићеност кисеоником, %	80-100	80-70	70-50	50-20	<20
Презасићеност кисеоником		110-120	120-130	130-150	>150
БПК5 при 20°C, g O ₂ /m ³	<2	2-4	4-7	7-15	>15
ХПК из KMnO ₄ , g O ₂ /m ³	<6	6-10	10-15	15-30	>30
Амонијачни азот, g/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,2-0,4	0,4-1,0	>1,0
Нитритни азот, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,2	>0,2
Нитратни азот, g/m ³	<1	1-6	6-12	12-30	>30
Фосфор, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,1	>0,1
РАН, mg/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,1-0,2	0,2-0,5	>0,5
PCBs, mg/m ³	<0,01	<0,02	0,02-0,04	0,04-0,06	>0,06
Фенолни индекс, mg/m ³	<1	1-3	3-5	5-10	>10
Минерална уља, mg/m ³	<10	10-20	20-50	50-100	>100
Детерџенти, mg/m ³	<100	100-200	200-300	300-500	>500
Гвожђе, mg/m ³	<100	100-200	200-500	500-1000	>1000
Манган, mg/m ³	<50	50-100	100-200	200-400	>400
Олово, mg/m ³	<0,1	0,1-0,5	0,5-2	2-5	>5
Кадмијум, mg/m ³	-	0,05-1	1-2	2-5	>5
Арсен, mg/m ³	<10	10-20	20-40	50-70	>70
Укупни хром, mg/m ³	<5	5-15	15-30	30-50	>50
Сулфати, g/m ³	<50	50-75	75-100	100-150	>150
Хлориди, g/m ³	<20	20-40	40-100	100-200	>200
Флуориди, g/m ³	<0,5	0,5-0,7	0,7-1,0	1,0-1,7	>1,7
Укупни колиформи, N/100ml	<50	50-5000	5*103- 5*104	5*104- 5*105	>105

5. Мониторинг

5.1. Одговорно лице постројења дужно је проводити мониторинг загађујућих материја а сљедећи начин:

Предмет мониторинга	Параметар који се осматра	Мјесто вршења мониторинга	Врјеме вршења мониторинга
Квалитет воде	Физичко-хемијски параметри квалитета воде (рН–вриједност, температура, мутноћа, амонијачни азот, нитритни и нитратни азот, талог након 0,5 h таложења, укупне суспендоване материје, фосфор,	На једној локацији, 100 метара низводно од сваког захвата у кориту ријеке Рзав.	Један(1)пут годишње

	ВРК5 при 20°C, НРК РАН, РСВs, фенолни индекс, гвожђе, манган, олово, кадмијум, арсен, укупно хром, сулфати, флуориде минерална уља)		
Квалитет земљишта	Физичко-хемијски параметри квалитета земљишта (садржај хумуса, фосфора, калијума и азота, рН вријед., тешки метали)	На предметној локацији	У случају инцидентних ситуација
Мониторинг биолошког минимума	Мјерење протока	На отвору за испуштање биолошког минимума, на самим преградним мјестима	Дневно (мјераче протока морају бити увезани у водоинформациони систем Републике Српске тако да се у сваком тренутку може пратити количина воде која се испушта после сваке преграде, а намјењена је одржавању биолошког минимума у ријеци).
Мониторинг емисије буке	Укупни ниво буке	На предметној локацији, прије и након почетка радова на изградњи хидроелектрана код најближих објеката.	Прва мјерења урадити одмах по почетку извођења радова. У току експлоатације мјерења вршити по потреби, односно по налогу надлежне инспекције
Мониторинг ваздуха	Физичко-хемијски параметри квалитета ваздуха	У подручју између извођења грађевинских радова на хидроелектранама „Вардиште“ и „Добрун“, као и у подручју између извођења грађевинских радова	У случају инцидентних ситуација

		на хидроелектранама „Велетово“ и „Јагодина“ путем инсталираних мјерних станице за мониторинг квалитета ваздуха.	
Параметри збрињавања отпада	Успостављање евиденције о збрињавању отпада	План управљања отпада	Према Плану управљања отпадом

5.2. Инвеститор је дужан мониторинг вршити путем овлашћене институције, а извјештаје о извршеном мониторингу достављати надлежном еколошком инспектору.

5.3. Инвеститор је дужан без одлагања пријавити надлежном органу сваку случајну или непредвиђену незгоду или инцидент који значајно утиче на животну средину.

5.4. Одговорно лице постројења дужно је поступати по члану 8. Правилника о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача („Службени гласник Републике Српске“, број 92/07) и о томе извјештавати Министарство.

6. Саставни дио овог рјешења чине „Докази уз захтјев за издавање еколошке дозволе“ израђени од овлашћене институције Институт за грађевинарство „ИГ“ д.о.о. Бања Лука.

7. Накнада за издавање еколошке дозволе обрачуната је и уплаћена у износу од 150,00 КМ.

8. Еколошка дозвола се издаје на период од пет година.

9. Министарство може извршити ванредну ревизију еколошке дозволе у случајевима утврђеним чл. 95. став 1. Закона о заштити животне средине.

Образложење

Дана 07.12.2015. године Инвеститор МХЕ „РЗАВ“ д.о.о. Вишеград, поднио је Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију захтјев за издавање еколошке дозволе за пројекат пет малих хидроелектрана (МХЕ Шегање, МХЕ Босанска Јагодина, МХЕ Велетово, МХЕ Добрун, МХЕ Вардиште) односно за хидроенергетско искориштење ријеке Рзав, од ушћа у ријеку Дрину до границе са Републиком Србијом у општини Вишеград, укупне инсталисане снаге 7,742 MW.

У складу с одредбом члана 85. Закона о заштити животне средине, уз захтјев су приложени Докази, које је према истој одредби израђени од Институт за грађевинарство

„ИГ“ д.о.о. Бања Лука, институције овлашћене од овог Министарства за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

Докази поднијети уз захтјев садрже елементе које прописује члан 85. став 1. Закона о заштити животне средине.

Инвеститор МХЕ „РЗАВ“ д.о.о. Вишеград је посједовао еколошку дозволу овог Министарства за пројекат пет малих хидроелектрана (МХЕ Шегање, МХЕ Босанска Јагодина, МХЕ Велетово, МХЕ Добрун, МХЕ Вардиште), односно за хидроенергетско искориштење ријеке Рзав, од ушћа у ријеку Дрину до границе са Републиком Србијом у општини Вишеград, укупне инсталисане снаге 7,742 MW (број 15-96-143/09, од 13.07.2009. године. Члан 14. Закона о измјенама и допунама Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, број 79/15) каже сљедеће: У члану 98. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, број 71/12) послје става б. додаје се нови став који гласи: Уколико еколошка дозвола престане да важи због истека рока на који је издата, поступак издавања нове еколошке дозволе врши се у складу са одредбама овог закона, без спровођења поступка процјене утицаја на животну средину само уколико није дошло до значајне промјене услова према којима је издата ранија еколошка дозвола. Као доказ да није дошло до промјена услова према којима је издата ранија еколошка дозвола, инвеститор је приложио Изјаву да за предметни пројекат није било никаквих активности у периоду од издавања еколошке дозволе, односно да није било промјена у смислу промјене одговорног лица, да није дошло до промјена предметне локације и да није било промјена на предметном постројењу (у капацитету и самој технологији). Из свега наведеног закључује се да се ни мјере заштите елемената животне средине нису мјењале.

На потезу слива ријеке Рзав, од њеног ушћа у ријеку Дрину у граду Вишеграду до државне границе БиХ са Републиком Србијом планирана је изградња пет малих хидроелектрана: МХЕ Шегање, МХЕ Босанска Јагодина, МХЕ Велетово, МХЕ Добрун и МХЕ Вардиште. Свака од електрана садржаваће водозахват (бочни захват - устава или брана), цјевовод под притиском и машинску зграду са одводним каналом. МХЕ Вардиште ће бити најважнија и чеона електрана посматране каскаде на ријеци Рзав, која обухвата још четири електране. Изградња водозавата је предвиђена на простору која се налази 1.050 m низводно од првобитне локације, чиме би се избјегла изградња тунела. Развијен је детаљан идејни пројекат са машинском зградом интегрисаном у објекат. У складу са резултатима топографског истраживања на новој локацији улазна грађевине - бране и имајући у виду да постојећи жељезнички мост прелази ријеку Рзав на стационажи СТ 18,70 km од ушћа ријеке Рзав у ријеку Дрину са максималном котом горње воде 427,00 m.n.m. и минимална радном котом која је постављена на 420 m.n.m. На стационажи СТ 15,98 km од ушћа ријеке Рзав у ријеку Дрину, у близини села Добрун биће постављена друга улазна грађевина - брана како би се формирала и друга акумулација за бољу дистрибуцију промјењивог тока воде. Брана ће бити изграђена око 120 m узводно од постојећег жељезничког моста. Максимална кота је постављена на 406,00 m.n.m, а минимална радна кота је 400,00 m.n.m. Развијен је детаљан идејни пројекат са машинском зградом интегрисаном у објекат. Цјевовод под притиском је дужине 1.200 m и пречника 1.800/2.000 mm. МХЕ Велетово је типично проточно постројење са водозахватом - браном лоцираном на стационажи СТ 10,036 km и 510 m дугим цјевоводом под притиском кроз

који вода за турбинирање пролази до машинске зграде. Одводни канал ће бити продубљен како би се добио додатни пад. Подручје грађења водозавхвата - бране, цјевоводом под притиском и машинске зграде налази се у близини магистралног пута Дубровник-Београд. Постојећи мост на градилишту водозавхвата – бране даје директан приступ десној обали ријеке. МХЕ Босанска Јагодина је типично проточно постројење са водозавхватам – браном лоцираним на стационачи СТ 8,365 km, системом за пренос воде и машинском зградом са одводним каналом. Водозавхватам - брана налазиће се низводно од села Луке. Приступ брани је могућ са магистралног пута Дубровник-Београд. Систем преноса воде од преградне бране до машинске зграде у облику цјевовода под притиском пролази на удаљености од око 350 m паралелно са ријеком Рзав, сијече постојеће меандере помоћу тунела дугог 105 m наставља још 600 m пресијецајући ријеку Рзав два пута помоћу подземних прелаза или цијевног моста (што ће зависити од топографских услова) и другог тунела дужине око 135 m. На овај начин добија се дужина цјевовода од око 1200 m. МХЕ Шегање је типично проточно постројење са водозавхватам - браном лоцираним на стационачи СТ 2,690 km, системом за пренос воде дужине од око 240 m који укључује један кратки тунел дужине 60 и машинске зграде. До свих пет електрана постоји лаган приступ преко постојећег магистралног пута Дубровник-Београд. ХЕ на ријеци Рзав биће пројектоване за паралелан рад на јавној мрежи. Електрана ће бити пројектована за опције аутоматског или ручног режима рада.

У Доказима се наводи да се ефекти изградње хидроенергетских објеката на животну средину могу сврстати двије основне категорије: утицаје у току изградње хидроенергетских објеката и утицаје у току експлоатације хидроенергетских објеката. Негативни ефекти изградње хидроенергетских капацитета валоризују се процјеном могућих утицаја и посљедица пројекта на компоненте животне средине, темељне природне и културно-историјске вриједности и развојне могућности, и у основи се могу сврстати у двије категорије: негативне и позитивне ефекти. Утицаји који су посљедица изградње објеката водозавхвата, доводних цјевовода и машинских зграда и имају привремени карактер. Посљедице настају ради употребе тешке механизације, грађевинске технологије и организације градилишта. Негативни утицаји, такође, су резултат ископа и одлагања материјала, транспорта и уградње великих количина грађевинског материјала. Другу категорију сачињавају утицаји који произилазе из успостављања водозавхвата, доводних цјевовода и машинских зграда на одређеном подручју и њиховог функционисања. Ти утицаји имају сталан (трајан) карактер и као такви представљају утицаје од посебног интереса. Најзначајнији утицаји на животну средину радова на изградњи предметног енергетског комплекса и његовој каснијој експлоатацији могу се јавити као карактеристични утицаји на квалитет воде, ваздуха, земљишта, флоре и фауне, укупан ниво буке, те се исти могу свести у дозвољене границе примјеном одговарајућих мјера које су и наложене овим рјешењем.

Даље наводе да ће вршење мониторинга бити према утврђеном плану који је наведен и у овом рјешењу. Из наведеног се закључује, да су утицаји наведених мини хидроелектрана на животну средину такви, да се подузетим мјерама у фази изградње као и у фази експлоатације налазе у прихватљивим границама, те се овако описаним процесом рада може постићи заштита животне средине, односно негативан утицај може свести на прихватљив ниво.

Надаље, у складу с одредбом члана 85. Закона о заштити животне средине у дневном листу „*Press RS*“, дана 12.12.2015. године објављено је обавјештење о поднесеном захтјеву за издавање еколошке дозволе, а документација је достављена општини Вишеград, дана 14.12.2015. године, ради увида заинтересоване јавности.

У Законом одређеном року а ни до дана одлучивања није било примједби, прилога и сугестија заинтересоване јавности на поднесени захтјев и документацију, нити је одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове општине Вишеград имало примједби на предметни пројекат (мишљење број 05-9-9/15 од 15.01.2016. године).

Цијенећи да су докази израђени у складу са одредбама члана 85. Закона о заштити животне средине, као и чињеницу да се реализацијом мјера утврђених овим рјешењем утицаји на животну средину могу свести у дозвољене мјере, Министарство је на основу члана 90. Закона о заштити животне средине одлучило као у диспозитиву рјешења.

Накнада у износу од 150,00 КМ наплаћена је у складу Законом о административним таксама („Службени гласник Републике Српске“, број 100/11, 103/11 и 67/13).

Ово рјешење је коначно у управном поступку, те против њега није допуштена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Бањој Луци у року од 30 дана од пријема овог рјешења. Тужба се предаје у два истоветна примјерка таксирана са 100 КМ судске таксе непосредно Суду или му се препоручено шаље поштом.

Уз тужбу се прилаже ово рјешење у оригиналу или препису.

МИНИСТАР

Сребренка Голић

Достављено:

1. Инвеститору МХЕ „РЗАВ“ д.о.о. Вишеград
2. Одјељењу за просторно ... општина Вишеград
3. Републичком еколошком инспектору
4. Евиденцији
5. а/а